

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET STANKA MIRKOVIĆ I DRUGI protiv CRNE GORE

(Predstavke br. 33781/15 i 3 druge – vidjeti prilog)

PRESUDA

STRAZBUR

7. mart 2017. godine

PRAVOSNAŽNA

7. jun 2017.godine

Ova presuda će postati pravosnažna u okolnostima utvrđenim članom 44 stav 2 Konvencije. Ona može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Stanka Mirković i drugi protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasijedanju Vijeća u sastavu od:

Işıl Karakaş, *predsjednik*,

Julia Laffranque,

Nebojša Vučinić,

Valeriu Griţco,

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström, *sudije*,

i Hasan Bakırcı, *zamjenik registrara odjeljenja*,

Poslije vijećanja na zatvorenoj sjednici održanoj 7. februara 2017.godine,

Donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut na osnovu četiri predstavke (br. 33781/15, 33785/15, 34369/15 i 34371/15) protiv Crne Gore, koje su podnijete Sudu u skladu sa članom 34 Konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: „Konvencija”), od strane dva državljanina Crne Gore, g-đe Stanke Mirković i g-dina Olivera Mirkovića i dva državljanina Srbije, g-đe Darinke Marjanović i g-dina Igora Mirkovića, 30. juna 2015. godine.

2. Podnosiocima predstavke je zastupao g-din J. Mićković, advokat iz Pljevalja (Crna Gora). Vladu Crne Gore (u daljem tekstu: „Vlada”) je zastupala njihova zastupnica, g-đa Valentina Pavličić.

3. Podnosioci predstavke su se žalili na ukupnu dužinu trajanja upravnog postupka koji se odlagao vraćanjem predmeta na ponovno odlučivanje, kao i na nedostatak efikasnog pravnog lijeka u tom smislu.

4. Na osnovu člana 36 stav 1 Konvencije i Pravila 44 stav 1 (a) Poslovnika Suda, Vlada Srbije je obaviještena da ima pravo da se miješa u ovaj predmet, ali nije izrazila želju da se miješa.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Detalji o podnosiocima predstavke su navedeni u prilogu.

6. Činjenice iz ovog predmeta, kako su podnijele stranke, mogu biti sumirane kako slijedi.

7. Dana 3. decembra 2004. godine treći i četvrti podnosilac predstavke su podnijeli zahtjev Komisiji za povraćaj i obeštećenje (u daljem tekstu: „Komisija”), tražeći nadoknadu za zemljište koje je ekspropisano od njihovog pravnog prethodnika 1946. godine.

8. U periodu između 17. jula i 12. avgusta 2005. godine, prvi i drugi podnosilac predstavke su dali izjave u kojima se odriču svojih prava na imovinu koja je pripadala istom pravnom prethodniku u korist trećeg i četvrtog podnosioca predstavke.

9. Dana 28. avgusta 2005. godine Komisija je odlučila u korist trećeg i četvrtog podnosioca predstavke.

10. Dana 14. oktobra 2005. godine Ministarstvo finansija je ukinulo tu odluku po žalbi koju je 19. septembra 2005. godine uložio Vrhovni državni tužilac, u svojstvu pravnog zastupnika tužene države.

11. Dana 17. aprila 2006. godine Komisija je donijela novu odluku na osnovu koje se određuje nadoknada svim podnosiocima predstavke jer su svi bili nasljednici pravnog prethodnika. Tom prilikom Komisija je takođe razmatrala izjave u kojima se prvi i drugi podnosilac predstavke odriču nasljedstva a koje su date 2005. godine, ali je utvrdio, na osnovu člana 40 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, da takva izjava može biti validna samo u vanparničnom postupku pred nadležnim sudom (vidite donji stav 20).

12. U periodu od 12. juna 2006. godine i 27. marta 2014. godine, nadležni drugostepeni organi (prvo Ministarstvo finansija, a zatim Komisija za žalbe) i Upravni sud, pred kojim je postupak prvobitno pokrenut neodređenog datuma 2006. godine, izdali su ukupno šesnaest odluka (svaki po osam odluka). Drugostepeni organ je odlučivao o seriji žalbi i odlučivao u roku od 55 dana, 65 dana, 30 dana, 53 dana, 14 dana, 78 dana, 94 dana i 132 dana. Upravni sud je odlučivao u roku od 1 godine 8 mjeseci i 17 dana, 7 mjeseci i 22 dana, 7 mjeseci i 27 dana, 3 mjeseca i 23 dana, 5 mjeseci, 5 mjeseci i 19 dana, 4 mjeseca i 16 dana i 4 mjeseca i 23 dana.

13. U najmanje četiri navrata, prilikom pokretanja upravnog spora pred Upravnim sudom podnosioci predstavke su se eksplicitno pozvali na član 37 i/ili član 58 Zakona o upravnom sporu (vidite donji stav 26) i pozvali Upravni sud da odluči o meritumu njihovog zahtjeva. Upravni sud nikada nije odlučivao o meritumu osnovnog zahtjeva za nadoknadu, već je, umjesto toga, ukidao ili potvrđivao prvostepene odluke Komisije. Poslednja odluka je donešena 27. marta 2014. godine, kojom se u suštini predmet ponovo vraća Komisiji na postupanje.

14. Dana 27. juna 2014. godine, Vrhovni sud je potvrdio odluku Upravnog suda. Odluka Vrhovnog suda je uručena podnosiocima predstavke 8. jula 2014. godine.

15. Dana 25. jula 2014. godine, podnosioci predstavke su pojedinačno podnijeli ustavne žalbe protiv odluke Vrhovnog suda, pozivajući se, *inter alia*, na član 6 i član 13 Konvencije. Vlada je navela da su, istog dana, uz

ustavne žalbe na odluku Vrhovnog suda, podnosioci predstavke podnijeli i drugu ustavnu žalbu na odluku Upravnog suda od 27. marta 2014. godine. Ni jedna ni druga strana nijesu dostavile kopiju druge ustavne žalbe.

16. Dana 28. oktobra 2014. godine, Ustavni sud je odbacio ustavnu žalbu podnosioca predstavke protiv odluke Vrhovnog suda kao prijevremenu, obzirom da Komisija još uvijek razmatra zahtjev za nadoknadu.

17. Dana 28. decembra 2015. godine, Ustavni sud je donio drugu odluku kojom se odbijaju ustavne žalbe podnosioca predstavke. U odluci se navodi da je ustavna žalba podnosioca predstavke podnijeta protiv presuda Upravnog suda i Vrhovnog suda. U presudi, Ustavni sud se stalno poziva na "napadnute presude". U spisima predmeta nema podataka o tome kada je odluka uručena podnosiocima predstavki.

18. Dana 31. marta 2016. godine, na raspravi pred Komisijom, postupak je odložen na zahtjev podnosioca predstavke dok Sud ne odluči o njihovoj predstavi.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO

A. Zakon o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (objavljen u "Sl. listu RCG", br. 21/04, 49/07 i 60/07)

19. Član 4 propisuje, *inter alia*, da će se u postupcima restitucije / obeštećenja primjenjivati Zakon o opštem upravnom postupku.

20. Članom 40 je propisano, *inter alia*, da će se o nasljednopravnim stvarima nad imovinom bivšeg vlasnika raspravljati pred nadležnim sudom u skladu sa odredbama Zakona o vanparničnom postupku.

21. Zakon je stupio na snagu 8. aprila 2004. godine.

B. Zakon o opštem upravnom postupku (objavljen u "Sl. listu RCG", br. 60/03 i "Sl. listu CG" br. 73/10 i 32/11)

22. Članom 212 stav 1 je propisano da je u jednostavnim sporovima upravni organ dužan da donese rješenje u roku od jednog mjeseca od dana kada je stranka podnijela zahtjev, osim ako posebnim zakonom nije određen kraći rok. U ostalim predmetima upravni organ je dužan da donese rješenje u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva. Izmjene koje su stupile na snagu 9. jula 2011. godine su skratile ova vremenska ograničenja; upravni organ je obavezan da izda rješenje u roku od 20 dana od dana kada je stranka podnijela zahtjev kada su u pitanju jednostavni sporovi, odnosno u roku od jednog mjeseca u svim ostalim predmetima.

23. Član 212 stav 2 omogućava stranci po čijoj žalbi nije odlučeno u rokovima utvrđenim gornjim članom, da uloži žalbu drugostepenom organu

kao da je njen zahtjev odbijen. Ako žalba nije dopuštena, stranka može neposredno pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

24. Ovaj Zakon je stupio na snagu 5. novembra 2003. godine.

C. Zakon o upravnom sporu (objavljen u “Sl. listu RCG”, br. 60/03 i “Sl. listu CG”, br. 73/10 i 32/11)

25. Članom 18 je predviđeno da, ako drugostepeni organ ne donese rješenje u roku od 60 dana ili u daljem roku od 7 dana, ili ako prvostepeni organ nije donio rješenje protiv čijeg akta nije dozvoljena žalba, stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom. Izmjenama koje su stupile na snagu 9. jula 2011. godine period od 60 dana je skraćen na period od 30 dana.

26. Članom 37 i članom 58 Zakona o upravnom sporu je propisano, u suštini, da Upravni sud može odlučivati o meritumu zahtjeva kada poništi akt nižih organa i tada, po pravilu, kada je već jednom poništio osporenu odluku, a nadležni upravni organ, prilikom ponovnog ispitivanja, nije donio novu odluku u skladu sa prethodnom presudom Upravnog suda.

27. Zakon je stupio na snagu u januaru 2005. godine.

D. Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku (objavljen u “Sl. listu CG”, br. 11/07)

28. Članom 2 je predviđeno, *inter alia*, da stranke i zainteresovana lica u upravnom sporu imaju pravo na sudsku zaštitu koja je predviđena ovim Zakonom. Članom 3 je propisan kontrolni zahtjev, pravno sredstvo za ubrzanje postupaka.

E. Zakon o inspekcijskom nadzoru (objavljen u “Sl. listu RCG”, br. 39/03, 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16)

29. Članom 10 je predviđeno da svako može pokrenuti inicijativu za pokretanje postupka inspekcijskog nadzora.

30. U članovima 13-19 su nabrojana prava i obaveze inspektora, koji, *inter alia*, uključuju njihovo pravo da identifikuju neregularnosti i odrede preduzimanje adekvatnih mjera i određuje adekvatne kazne.

PRAVO

I. OBJEDINJAVANJE PREDSTAVKI

31. Sud smatra da, u skladu sa pravilom 42 stav 1 Pravilnika Suda, predstavke treba da budu objedinjene, obzirom na njihovu jednaku činjeničnu i pravnu pozadinu.

II. NAVODNE POVREDE ČLANA 6 STAV 1 KONVENCIJE

32. Podnosioci predstavke su se žalili na ukupnu dužinu trajanja upravnih postupaka, a zbog toga što je predmet stalno bio vraćan na ponovno odlučivanje. Pozvali su se na član 6 stav 1 Konvencije koji glasi:

“Tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima ... svako ima pravo na ... raspravu u razumnom roku pred ... sudom ...”

33. Vlada je osporila ovaj argument.

A. Prihvatljivost

1. *Podnesci stranaka*

34. Vlada je navela da prvi i drugi podnosilac predstavke nemaju status žrtve, s obzirom da su se odrekli imovinskih prava 2005. godine (vidite gornji stav 8).

35. Vlada dalje navodi da su predstavke podnijete nakon isteka roka od 6 mjeseci. Tačnije, ustavna žalba nije bila efikasno pravno sredstvo u tom periodu, pa je shodno tome posljednji efikasni pravni lijek bila odluka Vrhovnog suda koja je podnosiocima predstavke uručena 8. jula 2014. godine, dok su predstavke podnijete 30. juna 2015. godine.

36. Vlada takođe smatra da podnosioci predstavki nijesu iscrpili sva domaća pravna sredstva, tačnije inicijativu za pokretanje postupka inspeksijskog nadzora i pravna sredstva u slučajevima koji se tiču “ćutanja administracije”, odnosno kada upravni organ ne odluči o predmetu u zakonskim rokovima, a oba ova pravna sredstva su mogla ubrzati postupak.

37. Konačno, Vlada je osporila dodatnu žalbu podnosilaca predstavki da je Ustavni sud dva puta odlučivao o istoj ustavnoj žalbi. Vlada smatra da su podnosioci predstavki podnijeli dvije ustavne žalbe (vidite gornji stav 15), jedna žalba je odbačena, a druga žalba je odbijena. U tom smislu Vlada smatra da su predstavke podnijete Sudu prije vremena, s obzirom da se druga ustavna žalba još uvijek razmatrala u vrijeme kada su predstavke bile podnijete.

38. Podnosioci predstavke su osporili navode Vlade. Tačnije, oni su naveli da izjave prvog i drugog podnosioca predstavke koje se tiču odricanja

od imovinskih prava nijesu prihvaćene u napadnutim postupcima, kao i da im je u potpunosti isplaćena naknada. Što se tiče iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava, podnosioci predstavke navode da pojedinačni postupci pred svakim organom zasebno nijesu trajali predugo, već da je problem trajanje postupka u cjelini, a zbog vraćanja predmeta na ponovno odlučivanje.

39. U svojim izjašnjenjima, podnosioci predstavki su se žalili da je Ustavni sud dva puta odlučivao o njihovim ustavnim žalbama, pri čemu je drugi put odbijena u meritumu.

2. Zaključak Suda

(a) Status žrtve prvog i drugog podnosioca predstavke

40. Relevantni principi u ovom smislu su iznijeti u presudi *Vallianatos i drugi protiv Grčke* [VV], br. 29381/09 i 32684/09, stav 47, ECHR 2013 (izvodi).

41. Sud navodi da su izjave kojima se prvi i drugi podnosilac predstavke odriču nasljeđa detaljno ispitivane u upravnim postupcima, i zaista nijesu prihvaćene na osnovu toga što izjave o odricanju mogu biti validne samo ako su date pred sudskim organima u relevantnim postupcima. U tom smislu, Komisija je, prilikom odlučivanja o inicijalnoj žalbi, odredila naknadu ne samo za trećeg i četvrtog, već i za prvog i drugog podnosioca predstavke 2006. godine (vidite gornji stav 11). Napadnuti postupci u kojima su stranke podnosioci predstavke, su još uvijek u toku.

42. U smislu gore navedenog, Sud smatra da se postupci koji su u toku, direktno tiču prvog i drugog podnosioca predstavke, te oni imaju direktan pravni interes da se postupci sprovedu do kraja. Shodno tome, i bez prejudiciranja o osnovanosti predmeta, zaključuje da se oni trebaju smatrati “žrtvama” navodnih povreda u smislu člana 34 Konvencije. S toga, primjedbe Vlade moraju biti odbijene.

(b) Vremenski rok od šest mjeseci

43. Relevantni principi u ovom smislu su iznijeti u presudi *Mocanu i drugi protiv Rumunije* [VV], br.10865/09, 45886/07 i 32431/08, stavovi 258-261, ECHR 2014 (izvodi).

44. Sud primjećuje da, nakon što su Upravni sud i Vrhovni sud potvrdili odluku da predmet treba vratiti na ponovno odlučivanje, predmet je ponovo pred Komisijom koja postupa kao prvostepeni upravni organ. S toga, period od šest mjeseci još uvijek nije mogao početi da teče (vidite *Mocanu* [VV], gore navedena, stav 261, i organe koji su u njoj navedeni), pa shodno tome primjedbe Vlade u ovom smislu moraju biti odbijene.

(c) Neiscrpljivanje domaćih pravnih lijekova

45. Relevantni principi u ovom smislu su detaljno iznijeti u presudi *Vučković i drugi protiv Srbije* (preliminarne primjedbe) [VV], br. 17153/11 i 29 drugih, stavovi 69-75, 25. mart 2014. godine.

46. U drugom predmetu, Sud je primijetio da pokušaji da se ubrza trajanje upravnog postupka sprovođenjem inspekcijskog nadzora nijesu uspjeli, i odbacuje navode Vlade o neiscrpljivanju domaćih pravnih lijekova (vidite *Živaljević protiv Crne Gore*, br. 17229/04, stav 15 i stavovi 58-59, 8. mart 2011. godine). Kako Vlada nije dostavila domaću sudsku praksu suprotnu predmetnom slučaju, Sud ne nalazi razloge da odstupi od ranijeg zaključka. S toga, primjedbe Vlade moraju biti odbijene.

47. Što se tiče Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o upravnom sporu, oni predviđaju pravne lijekove u slučajevima kada jedan upravni organ ne donese odluku u određenom vremenskom roku (vidite gornje stavove 22-23 i 25). Iako su navedeni pravni lijekovi u suštini efikasni (vidite *Vuković protiv Crne Gore* (odl.), br. 18626/11, stavovi 30-31, 27. novembar 2012. godine, gdje Komisija nije odlučila po zahtjevu podnosioca predstavke u periodu dužem od 7 godina i 6 mjeseci), Sud smatra da oni nijesu primjenjivi u predmetu podnosilaca ovih predstavki, jer je većina organa odlučila u zakonskom roku (vidite gornji stav 12). Osim u nekoliko izuzetaka gdje ovo nije bio slučaj, Sud smatra da, čak iako su postupci mogli biti neznatno ubrzani u ovakvim prilikama, to ne bi spriječilo vraćanje predmeta na ponovno odlučivanje pa samim tim i njegovo odlaganje, što jeste sporno u ovom predmetu. U tom smislu, Sud smatra da primjedbe Vlade u tom smislu takođe moraju biti odbijene.

48. Što se tiče primjedbe Vlade da su podnosioci prerano podnijeli predstavke Sudu, jer se u vrijeme podnošenja iste još uvijek razmatrala druga ustavna žalba, Sud ponavlja da, iako je iscrpljivanje pravnih lijekova ograničeno datumom podnošenja predstavke Sudu, (*Baumann protiv Francuske*, br. 33592/96, stav 47, ECHR 2001-V (izvodi)), takođe prihvata i da posljednji stepen tih lijekova može biti iscrpljen i nakon podnošenja predstavke Sudu, ali prije nego što Sud odluči o prihvatljivosti (*Karoussiotis protiv Portugala*, br. 23205/08, stav 57, ECHR 2011 (izvodi)). S toga, ova primjedba Vlade mora biti odbijena.

49. Konačno, Sud nalazi da je Vlada bila eksplicitno pozvana da iznese svoje mišljenje o tome da li je kontrolni zahtjev bio efikasan domaći pravni lijek u upravnom postupku, ne samo pred Upravnim sudom, već i dok je u toku pred različitim upravnim organima. Vlada je takođe bila pozvana da dostavi Sudu relevantnu domaću sudsku praksu – ukoliko je ima. Vlada nije dala bilo kakve komentare u ovom smislu, niti se pozvala na relevantnu domaću sudsku praksu. U tom smislu, kao i kod pravnih lijekova navedenih u Zakonu o opštem upravnom postupku i Zakonu o upravnom sporu, Sud smatra da bi kontrolni zahtjev bio od značajnog uticaja na podnosiocima predstavke s obzirom da je Upravni sud u suštini odlučivao u okviru

zakonski predviđenih rokova. Iako bi kontrolni zahtjev možda mogao blago ubrzati samo određeni dio postupka u prilikama kada bi Upravni sud propustio da odluči u navedenim rokovima, u svakom slučaju ne bi mogao ubrzati postupke koji su se vodili pred različitim upravnim organima, niti bi spriječio vraćanje predmeta na ponovno odlučivanje, i posljedično ukupno odlaganje, što je predmet ovog spora. Kako je gore navedeno, Vlada nije dala komentare niti navela sudsku praksu koja bi potvrdila suprotno. U tom smislu, Sud ne može zaključiti da, s obzirom da se pomenuti pravni lijek može upotrijebiti samo da ubrza postupak pred samim Upravnim sudom, odnosno u upravnom sporu, (vidite *Vukelić protiv Crne Gore*, br. 58258/09, stav 85, 4. jun 2013. godine), ne može se smatrati efikasnim pravnim lijekom u smislu postupaka koji su u toku pred različitim upravnim organima.

(d) Zaključak Suda

50. Sud navodi da ova žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Dalje navodi da nije neosnovana po bilo kom drugom osnovu. Shodno tome, mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

51. Podnosioci predstavke su se žalili na dužinu trajanja postupaka.

52. Vlada nije dala komentare u ovom smislu.

53. Relevantni principi u ovom smislu su detaljno dati u, među mnogim drugim, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stav 43, ECHR 2000-VII. Naročito, ponovno preispitivanje jednog predmeta nakon vraćanja na ponovno odlučivanje može samo po sebi otkrivati ozbiljne nedostatke pravnog sistema države (vidite *Pavlyulynets protiv Ukrajine*, br. 70767/01, stav 51, 6. septembar 2005. godine).

54. Vraćajući se na predmetni slučaj, Sud navodi da period koji treba uzeti u razmatranje teče od 19. septembra 2005. godine, to jest od dana kada je podnijeta žalba protiv prvostepene upravne odluke (vidite, *mutatis mutandis*, *Počuča protiv Hrvatske*, br. 38550/02, stav 30, 29. jun 2006. godine), i još uvijek je u toku. S obzirom da su 31. marta 2016. godine postupci prekinuti na zahtjev podnosilaca predstavki, trajanje postupaka od tog datuma se može pripisati samo podnosiocima predstavki.

55. Prije prekidanja, tokom perioda od 10 godina, 6 mjeseci i 11 dana, domaći sudovi su donijeli dvadeset i jednu odluku (uključujući dvije odluke Ustavnog suda) i vraćali postupak na ponovno odlučivanje devet puta, i predmet je ponovo pred prvostepenim upravnim organom gdje se čeka na donošenje odluke. Sud smatra da niti kompleksnost predmeta niti ponašanje podnosilaca predstavke, ne objašnjavaju dužinu trajanja postupka. Vlada nije podnijela bilo kakva objašnjenja za odlaganje ili dala bilo kakve komentare u ovom smislu.

56. U smislu gore navedenog, Sud smatra da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

III. NAVODNE POVREDE ČLANA 13 KONVENCIJE

57. Podnosioci predstavke su se žalili na nedostatak efikasnog pravnog lijeka, pozivajući se na član 13 Konvencije koji glasi:

“Svako kome su povrijeđena prava i slobode predviđene ovom Konvencijom ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.”

A. Prihvatljivost

58. Sud navodi da žalba podnosioca predstavke pokreće pitanja činjenica i prava zagaranovanih Konvencijom, te odlučivanje po njoj zahtijeva ispitivanje osnovanosti. Takođe smatra da žalba podnosioca predstavke nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije, i da ne može biti odbačena po bilo kom drugom osnovu. Shodno tome, žalba mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

59. Podnosioci predstavke su potvrdili svoju žalbu.

60. Vlada nije dala posebne komentare u ovom smislu.

61. Relevantni principi u ovom smislu su iznijeti u presudi *Sürmeli protiv Njemačke* [VV], br.75529/01, stavovi 99-100, ECHR 2006-VII, i *McFarlane protiv Irske* [VV], br. 31333/06, stav 107, 10. septembar 2010. godine.

62. Vraćajući se na predmetni slučaj, Sud primjećuje da je Vlada u svojim navodima tvrdila da su podnosioci predstavke imali na raspolaganju efikasne pravne lijekove u vezi žalbe po osnovu člana 6 stav 1, a u vezi dužine trajanja postupka. Ove primjedbe su odbačene na osnovu navedenog u gornjim stavovima 46-49.

63. Sa istih razloga, Sud zaključuje da je bilo povrede člana 13 Konvencije, zajedno sa članom 6 stav 1, zbog nedostatka efikasnog pravnog lijeka po domaćim zakonima a u vezi žalbe podnosioca predstavke vezano za dužinu trajanja postupka (vidite *Stevanović protiv Srbije*, br. 26642/05, stavovi 67-68, 9. oktobar 2007. godine, vidite takođe *Stakić protiv Crne Gore*, br. 49320/07, stavovi 59-60, 2. oktobar 2012. godine).

IV. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

64. Dana 4. jula 2016. godine, u svom izjašnjenju, podnosioci predstavke su se po prvi put žalili da je Ustavni sud dva put odlučivao o istoj ustavnoj žalbi koju su oni podnijeli.

65. Vlada je osporavala ove navode, smatrajući da su podnosioci predstavke podnijeli dvije ustavne žalbe, pa da su shodno tome donešene dvije odluke, po jedna za svaku žalbu.

66. Sud primjećuje da ove žalbe nijesu bile uključene u inicijalnu predstavku, već se nalaze u izjavi podnosioca predstavke od jula 2016. godine. Sud, shodno tome, smatra da nije potrebno da ovo razmatra u kontekstu ove predstavke (vidite *Mugoša protiv Crne Gore*, br. 76522/12, stavovi 70-71, 21. jun 2016. godine; *Nuray Şen protiv Turske* (br. 2), br. 25354/94, stav 200, 30. mart 2004. godine; *Skubenko protiv Ukrajine* (odl.), br. 41152/98, 6. april 2004. godine; i *Melnik protiv Ukrajine*, br. 72286/01, stavovi 61-63, 28. mart 2006. godine).

V. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

67. Članom 41 Konvencije je propisano:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

A. Šteta

68. U smislu materijalne štete, prvi, treći i četvrti podnosilac predstavke su tražili 26.688,01 euro pojedinačno, a drugi podnosilac predstavke je tražio 86.064,04 eura. Takođe, svi su tražili pojedinačno po 3.000,00 eura na ime nematerijalne štete.

69. Vlada nije dala komentare po ovom osnovu.

70. Sud je stanovišta da nije dovoljno potkrijepljeno činjenicama da su podnosioci predstavke pretrpjeli materijalnu štetu kao rezultat povrede člana 6 stav 1 i člana 13 Konvencije. Ipak, Sud prihvata da su podnosioci pretrpjeli nematerijalnu štetu koja se ne može dovoljno nadoknaditi samim utvrđivanjem povrede. Praveći procjenu na ravnopravnoj osnovi, Sud određuje prvom, drugom i trećem podnosiocu predstavke zajedno 1.560,00 eura po ovom osnovu, a četvrtom podnosiocu predstavke 1.560,00 eura,

B. Troškovi i izdaci

71. Podnosioci predstavke su takođe tražili 1.000,00 eura za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima, ali su naveli da nemaju račune u tom smislu, i ukupno 625,00 eura za troškove postupka nastale pred Sudom.

72. Vlada nije imala komentare u ovom smislu.

73. U skladu sa praksom Suda, podnosilac predstavke ima pravo na nadoknadu troškova i izdataka samo u onoj mjeri u kojoj je dokazano da su oni nužno i stvarno nastali, te da su s obzirom na visinu razumni. U predmetnom slučaju, na osnovu dostavljene dokumentacije i gore navedenih kriterijuma, Sud odbacuje zahtjev za nadoknadu troškova i izdataka u domaćim postupcima i smatra razumnim da podnosiocima predstavki dodijeli zajedno iznos od 625,00 eura za postupke pred Sudom.

C. Zatezna kamata

74. Sud smatra prikladnim da zatezna kamata treba da bude bazirana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke, na koju treba dodati tri posto.

IZ OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Odlučuje* da objedini predstavke;
2. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
3. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
4. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 13 Konvencije;
5. *Utvrdjuje*
 - (a) da tužena država treba da plati podnosiocima predstavki, u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti ove presude, u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije, sljedeće iznose:
 - (i) 1.560,00 eura (hiljadu pet stotina i šezdeset eura) prvom, drugom i trećem podnosiocu predstavke ukupno, i 1.560,00 eura (hiljadu pet stotina i šezdeset eura) posebno četvrtom podnosiocu predstavke, uvećane za bilo kakve takse i poreze koji mogu nastati, na ime nematerijalne štete;
 - (ii) 625,00 eura (šest stotina i dvadeset i pet eura) ukupno za sve podnosiocima predstavke, uvećane za bilo kakve takse i poreze koji mogu nastati za podnosiocima predstavki, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da po isteku gore navedena tri mjeseca do isplate, mora isplatiti običnu kamatu na gore navedene iznose po stopi koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke u tom periodu uz dodatak od tri procentna poena;

6. *Odbija* ostatak žalbe podnosioca predstavki za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi na dan 7. mart 2017. godine, na osnovu Pravila 77, stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakırcı
zamjenik registrara

Işıl Karakaş
predsjednik

PRILOG

Br.	Predstavka br.	Podnijeta	Podnosilac predstavke Datum rođenja Prebivalište Državljanstvo	Zastupnik
1.	33781/15	30.06.2015.god.	Stanka MIRKOVIĆ 29/11/1939 Beograd (Srbija) Crnogorac ("prvi podnosilac predstavke")	Josif MIĆKOVIĆ
2.	33785/15	30.06.2015.god	Darinka MARJANOVIĆ 26/10/1931 Beograd (Srbija) Srbijanka ("drugi podnosilac predstavke")	Josif MIĆKOVIĆ
3.	34369/15	30.06.2015.god	Igor MIRKOVIĆ 26/05/1961 Beograd (Srbija) Srbijanac ("treći podnosilac predstavke")	Josif MIĆKOVIĆ
4.	34371/15	30.06.2015.god	Oliver MIRKOVIĆ 03/04/1963 Pljevlja (Crna Gora) Crnogorac ("četvrti podnosilac predstavke")	Josif MIĆKOVIĆ